

örökség megnyiltakor ellenkező birói joggyakorlat volt hatályban. A Kuriának ezen utóbbi állásfoglalása meg-egyezik Grosschmiednek idevágó fejtegetéseivel. A joggyakorlat-változásnak mindenkor visszaható ereje van, mert ilyenkor, amint Grosschmied élesen kifejti, arról van csak szó, hogy a bíróság az eddigi jogszabály értelmezéssel szemben, amelyet helytelennek talál, a jogszabályok helyes értelmét, vagyis az elbírálás alá kerülő eset keletkezése idejében már fennálló jogot alkalmazza. Lényegileg tehát az új joggyakorlatnak azért van visszaható ereje, mert tulajdonképen itt nem az új jogszabály visszaható erejéről, hanem a régi jogszabály helyes alkalmazásáról van csak szó. Mindenesetre újabb bizony-sága ez az újabb kuriai ítélet annak a mindenkép örven-detes ténynek, hogy az elmélet leszűrődött megállapodott igazságai lassanként átszűrődnek a birói gyakorlatba és így elméleti tanításból élő joggá válnak.

A Kuria egyébként a felperesek jogának, illetve öröklési kapcsolatának tisztázása után a megállapítási keresetet elutasította azzal az indokolással, hogy miután felpereseknek joguk van teljesítésre is pert indítani, a megállapítási perre szükség nincs. Felperesek tehát for-mailag pert vesztek, de lényegileg célt értek. Hasonló helyzetről beszélt dr. Zoltán Józsefnek mai számunkban közölt cikke is.

B. S.

Együttes cégjegyzés a cégjegyzékben — egyéni cégjegyzés a gyakorlatban. Sűrűn fordul elő, hogy a cégjegyzés a cégjegyzékben feltüntetett együttes cégjegyzés formájában történik. Az esetek jó részében az erre alapított védekezés nélkülözi a jóhiszeműséget és csak ürügy az utólag kedvezőtlennek bizonyult kötele-zettségtől való kibuvásra. A gyakorlat meglehetősen ingadozó, bár újabban P. IV. . . . kimondotta a Kuria, hogy az együttes cégjegyzésre alapított kifogás nem helytálló, ha a cégjegyzékszerű együttes cégjegyzés-től a cég rendszeresen eltér. Ezt az álláspontot a jóhi-szemű közönség érdeke egyenesen kényszerítővé teszi. Most a Kuria P. VII. 4441/1925. sz. határozata egy köz-bülső, igen szellemes megoldási válfajt tüntet fel. A Ku-ria ugyanis megállapítja, hogy a céget a cégjegyzékszerű együttes cégjegyzés hiányában az egyéni cégjegyzéssel aláírott okirat nem köti, mégis magát a társaságot a kö-teles gondosság megsértése címén felelőssé tette azzal az indokolással, hogy a társaságnak együttes cégjegyzésre jogosult tagjai nem tartózkodtak üzleti telepük helyén és a cégjegyzésre egyedül nem jogosult egyetlen tagot hagyták magára anélkül, hogy a távollétükben kötendő

ügyletek cégszerű jegyzése iránt intézkedtek volna. Ezzel vétettek a kereskedelmi forgalom biztonsága szempontjából őket terhelő köteles gondosság ellen, mert lehetővé tették, hogy az egyedül maradt cégtag az ő cégük nevében jóhiszemű 3-ik személyekkel olyan ügyletet kössön, amelynek érvényessége a társaság részéről éppen a cégjegyzés szabálytalansága miatt megtagadható. Ennek folytán, ha e mulasztás miatt a felperesek kárt szenvedtek, a vétkes mulasztással okozott kárért a társaságot is kártérítési kötelezettség terheli. Sajnos, ennek a konstrukciónak van egy perjogi akadálya. Ha a felperes ügyleti alapon perel és a bíróság ügyleti alapon a hiányos cégjegyzés miatt a felelősséget meg nem állapíthatja, kártérítési alapon a felelősség csak keresetváltoztatással, vagy új keresettel volna igénybevehető. Mind a kettőnek megvan a maga ismert kockázata. A Kuria az adott esetben a kár kipuhatólása végett feloldást rendelt és a nyilván ügyleti követelésnek kártérítéssé való átváltozásáról, amit a bíróság hivatalból eszközölt a fél kérelme nélkül, perjogi vonatkozásokban említést sem tett. Mi a magunk részéről a keresetváltoztatás olyan törvényi szabályozását tartanók helyesnek, hogy e címen a bíróság csupán akkor utasítsa el a keresetet, ha az új jogcímen az ügy elintézésére a tárgyalás elhalasztása válnék szükségessé. Részünktől tehát csak helyeselni tudjuk, hogy a Kuria az adott esetben a perjogi aggályokkal nem támasztott önmagának akadályokat és a perjogi aggályok mellőzésével az anyagi igazságot juttatta érvényre.

B. S.

A kártérítés gyakorlatából. 1. Kártérítés valorizációja.

„Abból a tényből ugyanis, hogy pénzünknek az értéke a felperes sérülésének az ideje óta nagy mértékben leromlott, kétségtelen, hogy az a pénzösszeg, mely a felperesre hárult vagyoni hátrány egyenértékűl a felperes sérülésének az idején volt kereseti- és pénzérték-viszonyok alapján állapított meg, a mai értékű pénzben fizetve, lényegesen kisebb értéket képvisel, mint a sérülés idején képviselt, tehát a felperesre hárult vagyoni hátrány egyenértékét már nem képviseli s a kárpótlására nem elegendő. Alperesek tehát kártérítési kötelezettségüknek a mai értékű pénz fizetésével csak a felperesre hárult vagyoni hátrány egyenértékűl megállapított összeg átértékelése útján, az átértékelte összeg fizetésével tehetnek eleget.

Mint hogy azonban a pénz értékének a leromlásával járó veszteségnek egyedül az alperesekre hárítása az adott esetben a baleset körülményeire és a peresfelek vagyoni viszonyaira is tekintettel, méltányosnak nem mutatkozik, a m. kir. Kuria úgy találta, hogy felperes alperesektől a felelősségi bíróság által a felperesre hárult kár egyenértékűl megállapított összegnek